

**Силабус курсу
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО**

Освітній ступінь – Бакалавр
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітньо-наукова програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Кількість кредитів – 4

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої програми: обов'язковий
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно графіку консультацій

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. мистецтвознавства, доц. **Тютюнник Ірина Святославівна**

Контактна інформація

tyutyunnuk@gmail.com; моб. тел. 097 3185380

Опис дисципліни

Вивчення дисципліни «Мистецтвознавство» має за мету розширити і поглибити знання студентів з мистецтвознавства для здійснення професійної діяльності у сфері культури, сприяти розвитку особистісної цілісності, духовності та формуванню естетичної культури; набуттю досвіду ціннісно-мотиваційного ставлення до творів мистецтва.

Основними завданнями, які мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни, є ознайомлення студентів з методами аналізу й критики, які проводяться в образотворчому, декоративно-прикладному мистецтві та дизайні, а також напрямками сучасної наукової діяльності в галузі мистецтвознавства; вивчення наукових основ мистецтвознавства у контексті змін сучасної культури, появою нових матеріалів, технологій створення творів мистецтва.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
Модуль I. Історія мистецтва		
1	Тема 1. Вступ до мистецтвознавства	Знати: структуру мистецтвознавства, особливості формування зарубіжного та вітчизняного мистецтвознавства як особливої галузі наукової діяльності; визначення, функції, види мистецтва.
2	Тема 2. Мистецтво первісного суспільства	Знати: періодизацію первісної епохи; основні характеристики первісної культури (синкретизм, міфічність первісної моделі світу, первісні вірування); особливості первісного мистецтва (скульптури, архаїчного живопису, наскальних розписів, первісної архітектури).
3	Тема 3. Мистецтво Стародавнього Сходу, Стародавньої Греції та Риму.	Знати: періодизацію мистецтва Стародавнього Сходу (Стародавньої Месопотамії, Єгипту, Індії, Китаю), Стародавньої Греції та Риму; особливості історико-культурного феномену цивілізацій Стародавнього Сходу, античності (антропоморфізм, вплив релігії на мистецтво, значення канону у мистецтві тощо); історичне значення мистецтва Стародавнього Сходу, Греції та Риму; риси дохристиянського періоду розвитку українського мистецтва.
4	Тема 4. Мистецтво Середньовіччя та Відродження.	Знати: особливості історико-культурного феномену Середньовіччя, роль християнства на мистецтво цього періоду (культ аскетизму, канон в іконописі.); основні тенденції розвитку західноєвропейського мистецтва Середньовіччя; періодизацію та особливості мистецтва епохи Ренесансу (класичного (італійського) та північного Відродження (гуманізм, антропоцентризм, особливість художнього методу); місце мистецтва Відродження в світовому культурному процесі, в тому

		числі його вплив на українське мистецтво.
5	Тема 5. Мистецтво XVII – першої половини XX ст.	Знати: особливості стилю бароко; стильове розмаїття мистецтва XVIII ст. (рококо, класицизм, сентименталізм, просвітницький реалізм); загальні риси розвитку західноєвропейської культури XIX ст. (романтизму, реалізму, імпресіонізму, постімпресіонізму, натуралізму, символізму); риси українського бароко; реалізму, імпресіонізму, романтизму; характеристику стилю модерн; авангарду початку XX ст. (течій модернізму: експресіонізму, кубізму, сюрреалізму, дадаїзму, футуризму, абстракціонізму, фонізму, поп-арту, концептуалізму).
6	Тема 6. Постмодерністська модель світу в мистецтві.	Знати: витоки постмодернізму та його художню філософію («деканонізація», боротьба з традиційними цінностями, іронія, театральність, плюралізм в художній діяльності); особливості масової культури та її вплив на мистецтво; особливості українського постмодерну.
Модуль II. Теорія мистецтва		
7	Тема 7. Загальні закони розвитку мистецтва.	Знати: специфіку окремих видів мистецтва, Символи і алегорії в мистецтві; поняття традиції в мистецтві.
8	Тема 8. Методологія мистецтвознавства.	Знати: методологію та методи теоретичних досліджень в образотворчому мистецтві та в дизайні; наукову і професійну термінологію, поняття і категорії, новітні напрямки досліджень з образотворчого мистецтва та дизайну.
Модуль III. Художня критика		
9	Тема 9. Історія вітчизняної художньої критики і її роль в становленні науки.	Знати: види і жанри критики (інтерпретаційний, ідеологізований, рефлексивний чи полемічний). Вітчизняна художня критика на сучасному етапі і її роль в організації художнього життя.
10	Тема 10. Художнє бачення і візуальне сприйняття. Ідея унікальності художнього твору.	Знати: різницю між візуальним сприйняттям і художнім баченням; специфіку художнього образу; утилітарні і естетичні функції об'єктів образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва і дизайну.
11	Тема 11. Опис і аналіз пам'яток живопису, скульптури, архітектури.	Знати: особливості художньої мови окремих видів мистецтва (архітектури, скульптури, живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва); методи і схеми опису твору візуального мистецтва. Вміти: інтерпретувати твори мистецтва за сюжетом, жанром, мотивом, композиційною схемою, форматом, кольором, колоритом, фактурою, технікою при створенні та аналізі твору.

Літературні джерела основна

1. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
2. Куліш О. А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб., [відп. ред. С. В. Кашуба]. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.
3. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій; МОНМС України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 192 с.
4. Мархайчук Н. В. «Сучасні візуальні мистецтва»: до проблеми понятійно-термінологічного апарату. *Матеріально-художня культура: проблеми теорії та практики*: зб. статей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13–14 травня 2010 р., ХДАДМ. Харків, 2010. С. 99–101.
5. Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.

6. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX - початку XX ст. / відп. ред. Н. Ю. Асєєва. Київ : Наук. думка, 2000. 240 с. : іл.

7. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Вип. 5. / редкол.: Г. А. Скрипник, Т. В. Кара-Васильєва, О. С. Найдєн [та ін.]. Київ : ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2004. 270 с.

8. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 1. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва від палеоліту до XII ст., 2007. 51 с.

9. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 2. 2-е вид. Історія зарубіжного мистецтва XIII – XX ст., 2007. 51 с.

10. Ханко В. Лекції з історії мистецтва / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. Каф. образотв. мистецтва. Київ : Ханко, 2007. Зшиток 4. 2-е вид. Історія українського мистецтва XIX – XX ст., 2007. 51 с.

додаткова

1. Андрієвська О. Б. Образотворче мистецтво Далекого Сходу. Естетичний феномен китайського живопису: художня культура : 11 клас. *Мистецтво в школі. Музика. Образотворче мистецтво. Художня культура*. 2015. № 10. С. 24–28.

2. Архітектура та образотворче мистецтво XVII ст. *Всесвітня література та культура в навчальних закладах України*. 2004. №7. С.13–14.

3. Безклубенко С. Д. Всезагальна теорія та історія мистецтва. Київ : Б. в., 2003. 261 с.

4. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015. 75 с.

5. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва України. Париж-Київ : Terra incognita, 2010. 416 с.

6. Голод І. В. Проблема художньої форми в європейському мистецтвознавстві кінця XIX – першої третини XX століття (історичний і методологічний аспекти). *Поліграфія і видавнича справа*. 2014. № 4. С. 84–92.

7. Голубець О. Питання термінології в сучасній мистецькій освіті. *Мистецтвознавство України*. 2008. Вип. 9. С. 6–18.

8. Гонтова Л. Історія мистецтв як культурний текст. XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112с.

9. Гонтова Л. Українське мистецтво. II половина XX ст. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 112 с.

10. Іванов С. В., Циганок О. Б. Прикладне мистецтвознавство як результат диференціації сучасної науки про мистецтво. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 220–226.

11. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.

12. Матоліч І. Я. Соціальні та культурологічні засади українського мистецтвознавства кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01; Держ. ВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника". Івано-Франківськ, 2016. 16 с.

13. Петришин Г.П. та ін. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси: наукові методи дослідження: навч. Посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. 212 с.

14. Петрова О. Щодо визначення терміна «сучасне мистецтво». *Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років XX ст. – поч. XXI ст.*: зб. ст. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. С. 34.

15. Скрипник-Миська Д. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. *Народознавчі зошити*. 2012. С. 90–97.

16. Удріс І. М. Українське мистецтвознавство кінця XIX – початку XX століття у контексті тогочасної європейської науки про мистецтво: ідеї, теорії, методи. *Мистецтвознавчі записки*. 2018. Вип. 33. С. 110–116.

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** При виконанні завдань на практичних заняттях заборонено використовувати мобільні пристрої, списування. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час пошуку інформації, необхідної для виконання практичного завдання (наприклад, користування он-лайн бібліотекою). Усі письмові роботи (аудиторні, індивідуальне навчально-дослідне завдання перевіряються на наявність плагіату (використання чужих текстів без посилання на них).

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, але бали за їх відвідування не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				ІНДЗ	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	ЗМ 1	Тема 7	Тема 8	ЗМ 2	Тема 9	Тема 10	Тема 11	ЗМ 3		
8	8	8	8	8	8	48	8	8	16	8	8	8	24	30	100

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях, самостійних завдань;

– модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля та тестового контролю;

– підсумковий контроль проводиться у формі індивідуального завдання (захист реферату).

У загальному для заліку сума поточних оцінок становить 70 балів, індивідуальне навчально-дослідне завдання – 30 балів.

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій).
- 2) Тематика та зміст практичних робіт.
- 3) Завдання для індивідуального навчально-дослідного завдання (перелік тем).
- 4) Електронне навчання в системі MODLE.